

**การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
KNOWLEDGE MANAGEMENT OF SCHOOL DIRECTOR AND ACADEMIC
AFFAIRS ADMINISTRATION OF SCHOOL UNDER SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 9**

กฤติกา พูลสุวรรณ¹
สงวน อินทร์รักษ์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 2) การบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 56 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 224 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของไลบอวิตซ์และเบคแมน (Liebowitz & Beckman) และการบริหารงานวิชาการตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ของกระทรวงศึกษาธิการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. การบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Abstract

The purposes of this research were to determine: 1) the knowledge management of school director under Secondary Educational Service Area Office 9, 2) the academic affairs administration of school under Secondary Educational Service Area Office 9 and 3) the relationship between knowledge management of school director and academic affairs administration of school under secondary educational service area office 9. The sample used in this research were 56 schools under Secondary Educational Service Area Office 9. The respondents were school director, deputy director, head of learning area, with a total of 224. The instrument was a questionnaire regarding knowledge management based on Liebowitz & Beckman concepts and academic affairs administration based on the principle of Ministry of Education. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's product-moment correlation coefficient.

¹ นักศึกษาปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

The findings of this research revealed that:

1. The knowledge management of school director under Secondary Educational Service Area Office 9, as a whole and each individual, were at a high level.
2. The academic affairs administration of school under Secondary Educational Service Area Office 9, as a whole and each individual, were at a high level.
3. The knowledge management of school director and academic affairs administration of school under Secondary Educational Service Area Office 9, was highly correlated at .01 level of significance.

บทนำ

โลกในปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ละประเทศต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 จึงเป็นการนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่ให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม ให้รองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญ กับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ ซึ่งเชื่อมโยงกับบทบาทของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ มุ่งให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สถานศึกษาจึงมีบทบาทและมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของเยาวชน โดยจัดให้มีแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การบริหารโรงเรียนในยุคโลกาภิวัตน์ เป็นยุคของการปฏิรูปการศึกษา และการกระจายอำนาจทางการศึกษาจากส่วนกลางไปสู่ระดับโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องมีภาวะผู้นำ มีความรู้ความเข้าใจและมีเครื่องมือ ในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นเครื่องมือประเภทหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนไปสู่เป้าหมาย การบริหารโรงเรียนแนวใหม่จึงจำเป็นต้องนำการจัดการความรู้มาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ การบริหารโรงเรียนกับการจัดการความรู้ จึงจำเป็นจะต้องอยู่คู่กันไป เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหาร ซึ่งการบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การเสริมสร้าง ปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคนทั้งในเชิงสถาบัน ระบบโครงสร้างของสังคมให้เข้มแข็ง ระบบการศึกษาเป็นกลไกศูนย์กลางที่สำคัญ ผู้บริหารควรส่งเสริมการดำเนินการจัดการองค์ความรู้แต่ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน การจัดการความรู้ของสถานศึกษาประกอบด้วยหลายด้าน ด้านแรก คือ

ความแข็งแกร่งของระบบอาวุโสในสังคมไทย ในหน่วยงานภาครัฐที่ยังให้ความสำคัญกับสถานะทางสังคม ด้านที่สอง คือ การปรับเปลี่ยนและการจัดการพฤติกรรมบุคลากรในหน่วยงานให้มีความสนใจในกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ น้อย ไม่เห็นประโยชน์โดยตรงที่จะเกิดขึ้น ด้านที่สามคือ การไม่เข้าใจเรื่องของการจัดการความรู้ที่แท้จริง ทำให้เกิดประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญ กล่าวคือ 1) คิดว่าการจัดการความรู้เป็นเรื่องของการแบ่งปันความรู้อย่างเดียว 2) คิดว่าการซื้อเทคโนโลยี อาทิ KM software package เป็นการทำการจัดการความรู้ที่เสร็จสมบูรณ์ 3) คิดว่าการจัดการความรู้เป็นเรื่องที่ทำนอกเหนือจากเวลางานประจำวันทั่วไป ด้านที่สี่ คือ บุคลากรไม่ได้นำความรู้ที่จัดเก็บมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการทำงาน สำหรับปัญหาของการจัดการความรู้ของมัธยมศึกษาเขต 9 คือ 1.ผู้บริหารในระดับสูงยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการความรู้ ขาดการกระตุ้นให้หน่วยงานมีการจัดทำแผนกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) อย่างต่อเนื่อง 2. บุคลากรในหน่วยงานให้ความสนใจในกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) น้อย เนื่องจากบุคลากรในหน่วยงาน มีงานประจำมาก 3. ขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ ตลอดจนการสร้างเนื้อหาและรูปแบบการถ่ายทอดไปยังกลุ่มเป้าหมาย ขาดติดตามผล 4. บุคลากรขาดความรู้ทางด้านเทคโนโลยี ที่ช่วยให้การแลกเปลี่ยนความรู้ ดังนั้นผู้บริหารในฐานะผู้นำทางการบริหารงาน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีบทบาทในการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดการแบ่งปันองค์ความรู้

ส่วนปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2556 ปีการศึกษา 2557 และปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดนครปฐม ผลการประเมินวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถาบันการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศใช้วัดความรู้และ

ความคิดของนักเรียนในระดับ ม.3 และ ม.6 ข้อสอบจะประกอบด้วยเนื้อหา 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ 1. ภาษาไทย 2.ภาษาอังกฤษ 3. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 4. คณิตศาสตร์ 5. วิทยาศาสตร์ 6. สุขศึกษาและพลศึกษา 7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ 8.ศิลปะ จากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2556 - 2558 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญประการหนึ่ง ที่จะสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษา ที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยเฉพาะพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้อย่างต่างประเทศ(อังกฤษ) คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นการเร่งด่วน เนื่องจากผลการประเมินในสถานศึกษาและระดับชาติอยู่ในระดับต่ำ

จากปัญหาข้างต้นจะเห็นว่า คุณภาพของผลผลิตจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน ผู้บริหารในฐานะผู้นำทางวิชาการ จึงต้องเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการใช้เทคโนโลยีและการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงาน ในสถานศึกษาและบทบาทการพัฒนาสถานศึกษาด้านวิชาการ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหารใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิผลของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นข้อมูลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ในการพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย จึงกำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อทราบการจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
2. เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ข้อคำถามของการวิจัย

1. การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับใด

2. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับใด

3. การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

1. การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับปานกลาง

2. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับปานกลาง

3. การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีความสัมพันธ์กัน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 จัดเตรียมโครงการวิจัยเป็นการจัดเตรียมโครงการอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาปัญหา ศึกษาวรรณกรรมต่างๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเรียบเรียงผลงานเสนอขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและเสนอขออนุมัติโครงการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดของทฤษฎีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดสร้างและปรับปรุงเครื่องมือ ทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ นำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ตลอดจนแปลผลการวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 3 รายงานผลการวิจัยเป็นขั้นตอนการจัดทำร่างรายงานผลการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามหลักวิชาการและปรับปรุงข้อบกพร่องตามคำแนะนำที่คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ให้ข้อเสนอแนะ และจัดพิมพ์รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากรเพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรเพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนรัฐบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จำนวน

61 โรงเรียน ใช้ตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgam) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 56 โรงเรียน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามกลุ่มโรงเรียนออกเป็นกลุ่มจังหวัด

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลเป็นสองกลุ่ม คือ สายบริหาร ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และ สายผู้สอน 2 คน ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 1 คน และครูผู้สอน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 224 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน

2. ตัวแปรต้น เกี่ยวกับการกระบวนการจัดการความรู้ของ ไลโบวิทซ์และเบคแมน (Liebowitz & Thomas J. Beckman) ทั้งหมด 8 ขั้น ได้แก่ การกำหนดองค์ความรู้ การรวบรวมองค์ความรู้ การคัดเลือกองค์ความรู้ การจัดเก็บองค์ความรู้ การแบ่งปันองค์ความรู้ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ การสร้างองค์ความรู้ใหม่ การถ่ายทอดองค์ความรู้

3. ตัวแปรตาม เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 12 ข้อ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (opinionnaire) ชนิดจัดลำดับคุณภาพของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน รายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง

ประสบการณ์ มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (Forced choice)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ การจัดการความรู้ที่สร้างจากแนวคิด ของไลโบวิทซ์และเบคแมน (Liebowitz & Beckman)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่สร้างจากแนวคิดเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานวิชาการตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ของกระทรวงศึกษาธิการ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ขั้นตอนที่ 2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จำนวน 8 โรงเรียน แห่งละ 4 คน รวม 32 คน

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) โดยใช้วิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ผลปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้เท่ากับ .984

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำหนังสือขอความร่วมมือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 56 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 และแบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์โดยใช้มัชฌิมเลขคณิต (percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มัชฌิมเลขคณิตของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม

ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) มีรายละเอียดดังนี้

มัชฌิมเลขคณิต 4.50-5.00 แสดงว่า การจัดการความรู้หรือบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด

มัชฌิมเลขคณิต 3.50-4.49 แสดงว่า การจัดการความรู้หรือบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก

มัชฌิมเลขคณิต 2.50-3.49 แสดงว่า การจัดการความรู้หรือบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง

มัชฌิมเลขคณิต 1.50-2.49 แสดงว่า การจัดการความรู้หรือบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อย

มัชฌิมเลขคณิต 1.00-1.49 แสดงว่า การจัดการความรู้หรือบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มาวิเคราะห์ว่า การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปโรงเรียน 56 แห่ง รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 224 ฉบับ ส่งแบบสอบถามไป 224 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 196 ฉบับ จากสถานศึกษา 49 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 87.50 วิเคราะห์ข้อมูล จำแนก เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับ การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม ดังตาราง

การจัดการความรู้	รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การกำหนดองค์ความรู้	4.23	0.44	มาก
การรวบรวมองค์ความรู้	4.15	0.52	มาก
การคัดเลือกองค์ความรู้	4.08	0.53	มาก
การจัดเก็บองค์ความรู้	4.02	0.53	มาก
การแบ่งปันองค์ความรู้	4.17	0.57	มาก
การประยุกต์ใช้องค์ความรู้	4.05	0.58	มาก
การสร้างองค์ความรู้ใหม่	4.12	0.54	มาก
การถ่ายทอดองค์ความรู้	4.07	0.60	มาก
รวม	4.11	0.43	มาก

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน ในตำแหน่งปัจจุบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 58.67 เพศหญิง จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 41.33 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 41.84 รองลงมา คือ มีอายุระหว่าง 50-60 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 32.65 และน้อยที่สุดคือมีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 9.18 ส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 63.27 รองลงมาคือ จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 35.20 ปฏิบัติงานดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา 49 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 49 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 49 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และครูผู้สอน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 11-20 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 43.88 รองลงมา คือมีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 1-10 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 และมีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 31-40 ปี น้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.55

ตอนที่ 2 การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

จากตารางที่ 1 พบว่า การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D.=0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การกำหนดองค์ความรู้ ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.44) การแบ่งปันองค์ความรู้ ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.57) การรวบรวมองค์ความรู้ ($\bar{X}=4.15$, S.D.=0.52) การสร้างองค์ความรู้ใหม่

($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.54) การคัดเลือกองค์ความรู้ ($\bar{X}=4.08$, S.D.=0.53) การถ่ายทอดองค์ความรู้ ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.60) การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ ($\bar{X}=4.05$, S.D.=0.58) และการจัดเก็บองค์ความรู้ ($\bar{X}=4.02$, S.D.=0.53) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.44-0.60 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม ดังตาราง

การบริหารงานวิชาการ	รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.26	0.42	มาก
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.32	0.49	มาก
การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.27	0.49	มาก
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.06	0.63	มาก
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.20	0.52	มาก
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.06	0.55	มาก
การนิเทศการศึกษา	4.17	0.53	มาก
การแนะแนวการศึกษา	4.23	0.56	มาก
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.21	0.60	มาก
การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน	3.87	0.61	มาก
การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	3.98	0.63	มาก
การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธ หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	4.06	0.55	มาก
รวม	4.14	0.42	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$, S.D.=0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.49) การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.49) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.42) การแนะแนวการศึกษา ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.56) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.60) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.52) การนิเทศการศึกษา ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.53) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}=4.06$, S.D.=0.55) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธ หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{X}=4.06$, S.D.=0.55) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.06$, S.D.=0.63) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ($\bar{X}=3.98$, S.D.=0.63) และการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ($\bar{X}=3.87$, S.D.=0.61) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.42-0.63 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้
ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการ

ความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 9 ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ
เพียร์สัน (Pearson's product – moment correlation coefficient)

ตารางที่ 3 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ดังตาราง

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y ₇	Y ₈	Y ₉	Y ₁₀	Y ₁₁	Y ₁₂	Y _{tot}
X ₁	0.633**	0.541**	0.409**	0.337**	0.586**	0.602**	0.478**	0.642**	0.560**	0.443**	0.395**	0.478**	0.662**
X ₂	0.534**	0.425**	0.226**	0.392**	0.581**	0.646**	0.546**	0.556**	0.524**	0.468**	0.419**	0.523**	0.640**
X ₃	0.440**	0.486**	0.272**	0.523**	0.486**	0.563**	0.556**	0.558**	0.368**	0.581**	0.531**	0.585**	0.657**
X ₄	0.473**	0.411**	0.141*	0.454**	0.418**	0.463**	0.485**	0.465**	0.292**	0.435**	0.329**	0.470**	0.530**
X ₅	0.484**	0.302**	0.147*	0.273**	0.355**	0.414**	0.324**	0.433**	0.270**	0.332**	0.223**	0.400**	0.429**
X ₆	0.254**	0.389**	0.187**	0.498**	0.351**	0.430**	0.506**	0.296**	0.345**	0.602**	0.571**	0.543**	0.558**
X ₇	0.489**	0.450**	0.342**	0.490**	0.531**	0.452**	0.492**	0.356**	0.271**	0.542**	0.533**	0.512**	0.599**
X ₈	0.388**	0.341**	0.338**	0.554**	0.532**	0.524**	0.564**	0.423**	0.351**	0.574**	0.545**	0.533**	0.629**
X _{tot}	0.579**	0.525**	0.324**	0.564**	0.605**	0.646**	0.628**	0.584**	0.466**	0.635**	0.567**	0.643**	0.744**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า การจัดการความรู้ (X_{tot}) ของ
ผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ (Y_{tot})
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 9 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กัน (r=0.744**) อย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่าง
การจัดการความรู้กับการบริหารงานวิชาการแต่ละด้าน พบว่า
การจัดการความรู้ ด้านการรวบรวมองค์ความรู้ (X₂) กับ
การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Y₆)
มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด (r=0.646**) อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการ
ความรู้กับการบริหารงานวิชาการแต่ละด้าน พบว่า การจัดการ
ความรู้ ด้านการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ (X₆) กับ การบริหาร
งานวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการ
เรียน (Y₃) มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด (r=0.187**) อย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และค่าความสัมพันธ์ระหว่าง
การจัดการความรู้ ด้านการจัดเก็บองค์ความรู้ (X₄) กับ การบริหาร
งานวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการ
เรียน (Y₃) มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด (r=0.141*) อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05

การอภิปรายผล

จากข้อค้นพบของการวิจัย เรื่อง “การจัดการความรู้
ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9” ผู้วิจัย
ได้นำไปสู่การอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวม
และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหา
น้อย ดังนี้ การกำหนดองค์ความรู้ การแบ่งปันองค์ความรู้ การ
รวบรวมองค์ความรู้ การสร้างองค์ความรู้ใหม่ การคัดเลือก
องค์ความรู้ การถ่ายทอดองค์ความรู้ การประยุกต์ใช้องค์
ความรู้ และการจัดเก็บองค์ความรู้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน
ของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่าการจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ใน
ระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้อำนวยการสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ให้ความสำคัญกับ
การจัดการความรู้ โดยได้มีการสนับสนุนให้ความรู้เกี่ยวกับการ
จัดการความรู้ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ให้สถานศึกษานำไปใช้ขับเคลื่อน

ตามกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) และเพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาอธิบายได้ว่า มีการดำเนินการอย่างไรเพื่อให้องค์กรความรู้และสารสนเทศ ที่บุคลากรในสถานศึกษา ผู้รับบริการหรือองค์กรอื่นที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกัน สามารถเข้าถึงและใช้องค์ความรู้ อย่างมีประสิทธิภาพและพร้อมใช้งาน รวมทั้งสามารถอธิบายว่าสถานศึกษาดำเนินการอย่างไร ในการสร้างและจัดการองค์ความรู้ นั้น ซึ่งตรงกับหมวดที่ 4 ของมาตรฐานคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าด้วยเรื่องของการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดการความรู้ ทำให้สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการกำหนดองค์ความรู้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า การกำหนดองค์ความรู้เป็นบันไดขั้นแรกในการจัดการความรู้ บุคลากรจึงร่วมกันกำหนดทิศทางในการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภายใน วงกลยุทธ์ในการจัดทำระบบการจัดการองค์ความรู้ที่จะประสบผลสัมฤทธิ์ เป็นการพิจารณาว่าสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมายคืออะไร กำหนดความสามารถหลักขององค์กรและกลยุทธ์ที่มีอยู่ รวมถึงองค์ความรู้หลักในองค์กร (Knowledge domain) ความสามารถหรือความเชี่ยวชาญใดบ้างที่จำเป็นต่อความสำเร็จขององค์กร และเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย จำเป็นต้องดำเนินการอย่างไร องค์ความรู้ที่อยู่ในรูปแบบใดหรืออยู่ที่บุคลากรท่านใด ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาภรณ์ อินทมาตย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษา อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรในสถานศึกษาได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยเข้าร่วมกิจกรรมการอบรม การประชุม สัมมนา และการเสวนาทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อีกทั้งสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้จากโครงการที่เสนอขออนุมัติและแผนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ ใช้วิธีการแสวงหาความรู้ได้อย่างหลากหลาย บุคลากรมีความต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาตนเอง

สำหรับการจัดการความรู้ ด้านการจัดเก็บองค์ความรู้ จากผลการวิจัยพบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุมาจาก ขาดการสร้างเนื้อหาและรูปแบบการถ่ายทอดไปยังกลุ่มเป้าหมาย งานลักษณะนี้จำเป็นต้องมีทีมงานที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และต้องใช้เวลา ซึ่งบุคลากรส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยให้ความสนใจกับเรื่องการจัดการความรู้มากนัก อีกทั้งบุคลากรยังไม่เข้าใจขั้นตอนของการจัดเก็บองค์ความรู้ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ นัฏฐา ธีระเดชากุล ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การจัดเก็บองค์ความรู้ นั้น มักเป็นเพียงการบันทึกความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ลงในเอกสารแบบฟอร์มเท่านั้น

2. การบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาการนิเทศการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานการณ์ในศตวรรษที่ 21 สถานการณ์โลกมีความแตกต่างจากศตวรรษที่ 20 และ 19 ระบบการศึกษา ต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะความเป็นจริง จึงทำให้สถานศึกษาแต่ละแห่งเกิดการตื่นตัวทางการจัดการศึกษาพัฒนาวิสัยทัศน์ การเรียนรู้ เป็นกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะเฉพาะด้าน ความชำนาญการและความรู้เท่าทันด้านต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้ประสบความสำเร็จทั้งในด้านการทำงานและการดำเนินชีวิตกรอบแนวคิดข้างต้นเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตใหม่ เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจึงต้องมีความเข้าใจการบริหารงาน

วิชาการเป็นอย่างดี ยึดหลักการจัดการเรียนการสอนตามแนวของหลักสูตร มุ่งให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง และสิ่งของอำนวยความสะดวกตามความจำเป็น กระตุ้นและส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนและติดตามผลการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ต่างๆ จึงส่งผลให้การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ โสภา วงษ์นาคเพ็ชร ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และสอดคล้องกับดวงหทัย รูปบุตร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความสามารถในการบริหารจัดการการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร การนิเทศ การส่งเสริมให้ครูทำวิจัย และจำเป็นต้องนำโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าเกี่ยวกับความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เติบโตอย่างรวดเร็ว และมีการแข่งขันกันสูง ผู้บริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันจึงต้องมีความเป็นผู้นำในการปฏิบัติภารกิจที่จะนำโรงเรียนเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นเป้าหมายสูงสุดของโรงเรียนและต้องพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพที่เชื่อถือได้ ประกอบกับผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้มีการบริหารงานยุค

ใหม่ ที่เรียกว่า การบริหารโดยยึดโรงเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาตนเองเข้าสู่การเป็นผู้บริหารมืออาชีพ และพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

3. จากการวิจัยพบว่า การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการความรู้มีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า การจัดการความรู้ ด้านการรวบรวมองค์ความรู้กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กันมากกว่าทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เป็นงานที่โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการอยู่แล้ว ประสิทธิภาพและความสำเร็จที่เกิดขึ้นกับนักเรียน คือ การที่นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สามารถแสวงหาองค์ความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งมีหลายช่องทาง เพียงแต่การดำเนินการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ยังเป็นไปโดยไม่เป็นระบบ และกระบวนการที่ชัดเจน แหล่งเรียนรู้บางแห่งไม่ได้ถูกใช้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงจำเป็นต้องมีการรวบรวมองค์ความรู้ที่จะเข้ามาบริหารจัดการและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ สอดคล้องกับศักดิ์ชัย เพชรเกษมทอง และคณะ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 พบว่า สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก มีหลักเกณฑ์การดำเนินงานที่ชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง มีการนำแผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติ มีการตรวจสอบประเมินผล มีการปรับปรุงและการพัฒนา มีการติดตาม แก้ไขการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่ชัดเจน ส่วนปัญหา ได้แก่ ครูผู้สอนให้ความสำคัญในการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ค่อนข้างน้อย การดำเนินงานโครงสร้างการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน การติดตามและประเมินผล มีการจัดระบบการเก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบ ผลการประเมินไม่มีประสิทธิภาพ การปรับปรุงและการพัฒนา ไม่ได้นำผลการประเมินและ

ข้อเสนอแนะมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนา การพัฒนา กลยุทธ์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ดังนี้ 2.1) ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมพบว่า มีจุดแข็ง 13 ข้อ จุดอ่อน 15 ข้อ โอกาส 14 ข้อ และภาวะคุกคาม 12 ข้อ 2.2) กลยุทธ์ที่สร้างขึ้นประกอบด้วย วิสัยทัศน์ 4 พันธกิจ 4 ประเด็นกลยุทธ์ 4 เป้าประสงค์ 10 กลยุทธ์ 33 มาตรการ และ 41 ตัวชี้วัด ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ในด้านความสอดคล้องของวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็น กลยุทธ์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ มาตรการ และตัวชี้วัด พบว่า มีความสอดคล้องกันในระดับมากและมากที่สุด และใน ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการใช้ประโยชน์ ของกลยุทธ์ มาตรการและตัวชี้วัดมีผลการประเมินอยู่ในระดับ มากและมากที่สุดและสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ และคณะ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ ในชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทใน การส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนของผู้บริหาร สถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารใน สถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมการ ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ และขนาดใหญ่มีบทบาทมากกว่าผู้บริหารในสถานศึกษา ขนาดกลางและขนาดเล็ก และปัญหาที่พบ ได้แก่ ผู้บริหาร ไม่ได้กำหนดตารางเรียนสำหรับการเรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้ ในชุมชนและไม่เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะทั่วไป

เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการจัดการความรู้ ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการวิจัย เรื่องการจัดการความรู้ของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ ในระดับมาก ทุกด้าน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องส่งเสริม และสนับสนุนและจัดระบบประมาณเพื่อพัฒนากระบวนการ

จัดการความรู้ในโรงเรียน ทำให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาอย่าง ยั่งยืน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนางาน บรรลุเป้าหมาย การพัฒนาคนเกิดวัฒนธรรมองค์กรที่มีความเอื้ออาทรระหว่าง กันในที่ทำงานจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งนี้ตัวบุคลากรเอง เมื่อได้รับความรู้ใหม่ๆ ก็จะรู้สึกทำงานได้ดีขึ้น ความรู้ ในองค์กรหรือความรู้ที่อยู่ในตัวบุคลากรขององค์กร หากไม่มี การจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ความรู้นั้นก็จะไม่ถูกนำมาใช้ให้ เกิดประโยชน์ต่อองค์กร ในทางตรงกันข้ามหากองค์ความรู้ จำเป็นสำหรับการทำงาน ถูกจัดเก็บอย่างเป็นระบบ เมื่อบุคลากร เกษียณอายุราชการไป บุคลากรใหม่เข้ามาแทนจะได้รับการ ถ่ายทอดองค์ความรู้อย่างเป็นระบบและสามารถเรียนรู้งานได้ อย่างรวดเร็วหรือองค์ความรู้ที่บุคลากรได้จากการเข้ารับการ อบรม หรือสัมมนา ก็มีการนำมาถ่ายทอดให้ผู้ที่ไม่ได้รับการ อบรมเกิดความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เช่นเดียวกับ ผู้เข้ารับการอบรม โดยกระบวนการในการจัดการความรู้

2. จากผลการวิจัย เรื่องการบริหารงานของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ดังนั้น ผู้บริหารทุกคนควรจะเป็นผู้นำในด้านวิชาการ เป็นอันดับแรก เพราะเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียนหรือสถาบัน การศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ในการสอน เพราะการดำเนินงานในสถานศึกษา งานวิชาการ เป็นหัวใจของสถานศึกษา และหัวใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผล ให้การพัฒนาคุณภาพนักเรียนบรรลุเป้าหมาย

3. จากผลการวิจัย เรื่องการจัดการความรู้ของ ผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยมีความ สัมพันธ์ลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ กันทางบวกทุกคู่กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 แสดง ให้เห็นว่า การจัดการความรู้มีมากเท่าใดการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนก็จะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการ การจัดการความรู้โดยเน้นกระบวนการทำงานอย่างเป็น ระบบและปฏิบัติตามขั้นตอน ใช้วิธีการทำงานที่เป็นมาตรฐาน

เดียวกัน และควรจะสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน เพื่อให้สามารถพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพได้ต่อเนื่อง เป็นการพัฒนางานอย่างก้าวหน้า

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เผยแพร่ออกไปและเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้ที่สนใจทั่วไป จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับระบบสารสนเทศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

เอกสารอ้างอิง

- กฎกระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิเทศ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.
- เกรียงพงศ์ ภูมิราช. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2558.
- ฉัตรแก้ว วีระเดชกุล. “การบริหารจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.
- มงคลชัย วิริยะพินิจ. “องค์กรแห่งการเรียนรู้และการจัดการความรู้.” ประชาชาติธุรกิจ (16-19 กันยายน 2553) ดวงหทัย ฐปณกร. “การศึกษาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร.” OJED 7, 2 2012 : 2425-2434.
- ยุพา กลสิริภักดิ์ และคณะ. “บทบาทในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10” วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. ปีที่ 6, ฉบับที่ 2 (ก.ค. – ธ.ค.2556)

ศักดิ์ชัย เพชรเกษมทอง และคณะ. “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 15, ฉบับที่ 4 (ตุลาคม – ธันวาคม 2556)

สุภาพร อินทมาตย์. “การจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2552.

โสภา วงษ์นาคเพชร. “การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9, รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2558, เอกสารลำดับที่ 2/2559 (สพม.9 : กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลจัดการศึกษา, 2558).

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559). กรุงเทพฯ : สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2554.

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2557.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). คู่มือประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ.2554-2558) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แม็ธพอยต์, 2554.

John W. Best, **Research in Education** (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall INC., 1970.

Krejcie and Morgan, **Determining Sample Size For Research Activities**. Educational & Psychological Measurement.

Rensis Likert, **New Pattern of Management** (New York : McGraw-Hill Book Company 1961.

Liebowitz Jay and Thomas J.Beckman. **Knowledge
Organization : What Every Manager Should
Know.** United States of America : CRC Press
LLC,1998.

L.J.Gronbach,**Essentials of Psychological Testing**, 3rd ed.
New York : Harper & Row,1974.

